

«Μου 'λεγε ο Γέρων Θεόκλητος» (Διονυσίου Πελέκη, Δικηγόρου παρ' Αρείω Πάγω)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 13 Ιουλίου, 2007

Ομιλία στην Ημερίδα για τον **Γέροντα Θεόκλητο**, στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών

Αρμοδιότεροι, και πλέον ειδήμονες εμού, είπον περί του αιμνήστου Γέροντος Θεοκλήτου τους προσήκοντας λόγους. Θα είπω ελάχιστα εκ της μετά τούτου αναστροφής.

1.- Όταν για πρώτη φορά τον επισκέφθηκα στο κάθισμα των Αγίων Αποστόλων, έσπευσε να με ενημερώσει ότι ο γνωστός Φαλμεράϋερ, περίεργο μείγμα μισέλληνα και συγχρόνως θαυμαστού του Ελληνισμού και της Ορθοδοξίας, κατά την ορολογίαν του Γέροντος, είχε εκδηλώσει ενδιαφέρον ν' αγοράσει το κάθισμα με σκοπόν να μονάσει εις αυτό ως Ορθόδοξος. Και με αφορμή αυτό το γεγονός άρχισε μία άκρως εμπεριστατωμένη και διεξοδική ανάλυση της Ελληνικότητας του τόπου μας, και ιδιαιτέρως της Μακεδονίας, δια την οποίαν επεδείκνυεν ανύστακτον ενδιαφέρον.

2.- Ο Γέρων Θεόκλητος απεστρέφετο κάθε είδους άνεση. Ήταν λιτός, ασκητής, αφιλοχρήματος, ελεήμων. Λέγεται ότι έρριχνε νερό στο φαγητό του για να είναι άνοστο. Τα όποια έσοδά του από τα πολλά βιβλία του διετίθεντο για βοήθεια τρίτων. Είχε ένα ράσο μόνο και ένα ζευγάρι παπούτσια, που τα πατούσε στο πίσω μέρος τους και τα είχεν μετατρέψει σε παντόφλες. Από την δεκαετία του 1950 δεσπόζει εις το Όρος ως πνευματική, λογία, ασκητική προσωπικότης, κεκοσμημένη και με διοικητικά χαρίσματα. Στη χιλιετία του Όρους εκκυκλοφόρησε ένα πανηγυρικό τεύχος της ΝΕΑΣ ΕΣΤΙΑΣ. Τον μόνον, που μνημονεύουν οι γράψαντες στο τεύχος, είναι ο Γέρων Θεόκλητος, για τον οποίον εκφράζονται με θαυμασμόν.

3.- Είναι γνωστόν ότι με την άφιξιν του Όθωνος κατέκλυσαν το νεοπαγές κρατίδιον ως ακρίδες οι διάφοροι μισσιονάριοι, οι οποίοι εξοβέλισαν από την ελληνική Κοινωνίαν τους Πατέρες της Εκκλησίας και εισήγαγον ως μέτρον πίστεως και εναρέτου βιοτής τον ευσεβισμόν, απότοκον του σχολαστικισμού και της εκκοσμικεύσεώς τους, που ωδήγησαν και εδώ, κατά μίμησιν της Δύσεως, εις αποκοπήν από την Πατερικήν Παράδοσιν.

4.- Ο πατήρ Θεόκλητος, πνευματικόν ανάστημα και αγαπημένον τέκνον του Γέροντος Γαβριήλ, με το κατά προτροπήν τούτου γραφέν πρωτοπόρον πόνημά του περί του εν

Αγίω Όρει Ορθοδόξου ησυχαστικού Μοναχισμού υπό τον τίτλον «ΜΕΤΑΞΥ ΟΥΡΑΝΟΥ ΚΑΙ ΓΗΣ», επανέφερε και εισήγαγεν και πάλιν του πατέρες της Εκκλησίας, παλαιότερους και νεωτέρους, εις την Ελληνικήν Κοινωνία και την ελληνικήν οικογένειαν. Αγήρως θα παραμείνη η μνήμη του και ανεξόφλητος η ευγνωμοσύνη των Ορθοδόξων Χριστιανών δια την προσφοράν του αυτήν. Εβιογράφησε δε λίαν επιτυχώς μεταξύ άλλων τον Άγιον Γρηγόριον τον Παλαμάν, τον Άγιον Νικόδημον τον Αγιορείτην, εις την αγιοκατάταξιν του οποίου το 1955 επρωτοστάτησε, τον φίλον του Αθανάσιον τον Ιβηρίτην κατά τρόπον πολύ συγκινητικόν και γλαφυρότατον και πολλούς άλλους Πατέρες. Το «Μεταξύ Ουρανού και Γης» εβραβεύθη από την Ακαδημία Αθηνών, έγινε αντικείμενο διδακτορικών διατριβών, έχει μεταφρασθή σε πολλές γλώσσες και έχει κάμει σωρείαν εκδόσεων.

5.- Καίρια υπήρξε η συμβολή του στην επικράτησι του Κοινοβιακού συστήματος στο Όρος και η στελέχωση πολλών μοναστηριών με αδελφότητες, στην κατάρτισι των οποίων συνέβαλε αποφασιστικά! Διετήρει άριστες σχέσεις με το Οικουμενικό Πατριαρχείο, μου παρέδωκε δε ο ίδιος μίαν θερμοτάτην επιστολήν από 19-4-1960 του νυν Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, τότε Δημητρίου Αρχοντώνη, ο οποίος τον προσφωνεί: «Πολυσέβαστέ μοι π. Θεόκλητε».

6.- Οι επισκέψεις μου εις το Όρος, όπου με υπεδέχετο με ανυπόκριτον χαράν, και η μακρά διαμονή του στην οικίαν μου, μου έδωσαν την μοναδικήν ευκαιρίαν ν' ακούσω πολύ ενδιαφέροντα και πολύ χρήσιμα πράγματα και να βιώσω, εγώ και η οικογένειά μου, την ευλογίαν του και την αυθεντικήν και γνησίαν Ορθοδοξίαν. Οι συζητήσεις μας ήταν πολύ ενδιαφέρουσες, διεπίστωνα δε κάθε φορά πόσον τον είχεν θέλξει ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός και ποιάν αλλοίωσιν είχεν επιφέρει στην ψυχήν του, αλλά και πόσον ετίμα και ελάτρευε την Παρθένον Κυρίαν Θεοτόκον, την οποίαν με συγκλονισμόν ψυχής, έμπλεως δακρύων, την απεκάλει: «Η Μανούλα μου». Ένα πρωϊνό κατέβηκε από το σπίτι και πέρασε να μου ειπή ότι θα κατέβαινε στους εκδότες των έργων του. Τον ερώτησα αν έχη χρήματα. Όχι, μου λέγει, δεν μου χρειάζονται. Του έδωσα κάποιο ποσό για να γυρίση το μεσημέρι. Ηρνήθη να τα πάρη και μου είπε: «Μην ανησυχείς. Δεν με αφήνει η Μανούλα μου.» Το μεσημέρι άργησε να γυρίση, ανησύχησα, εβγήκα στον εξώστη του γραφείου και ανέμενα να τον ιδώ επιστρέφοντα. Κάποια στιγμή σταματά προ του γραφείου ένα αυτοκίνητο, ο οδηγός τρέχει και ανοίγει την πόρτα και κατεβαίνει ο π. Θεόκλητος. Με είδε ότι ανέμενα. Γυρίζει με το μεγαλοπρεπές εκείνο ήρεμο ύφος, βάζει τον δάκτυλον στον κρόταφον, χαμογελά και δεν μου λέγει τίποτε. Έσπευσα στην είσοδον να του ανοίξω την πόρτα και τότε μου λέγει: «Δεν σου είπα ότι δεν με αφήνει η Μανούλα μου;». Αυτό και αν είναι πίστις.

7.- Έλεγε: «Παιδί μου, δεν υπάρχει πτωχότερο ον από αυτόν, που φιλοσοφεί χωρίς τον φωτισμό του Θεού». Για την ουσιαστικά ανύπαρκτη Σωτηριώδη αξία των φιλοσόφων έναντι της διδασκαλίας του Χριστού έλεγε ότι: «Το φως, το μόνον

σταθερό και αιώνιο φως, είναι ο Χριστός. Οι φιλόσοφοι είναι μικροφωτάκια, όπως είναι οι πυγολαμπίδες. Και ερωτούσε εμφαντικώς: Είναι, Νιόνιο μου, φως το προς στιγμήν λάμπον φως των πυγολαμπίδων; Και προσέθετε: Θέλω να γνωρίζης ότι ναι μεν ο Μέγας Βασίλειος μετά την πρόσφατον επιστροφήν του από τας Αθήνας έγγραφεν το γνωστόν «προς τους νέους, όπως αν εξ Ελληνικών ωφελοίντο λόγων», αλλά ύστερον, όταν απεμακρύνθη από τις νεανικές σπουδές και ενεβάθυνεν εις το μεγαλείον της εις Χριστόν πίστεως, μετέγνωσε και εθεώρει ως χαμένον χρόνον τα έτη που ηνάλωσε στις σπουδές του στην Αθήνα. «Τον Χριστόν, παιδί μου. Τον γλυκύτατον Ιησούν μας και μόνον» έλεγεν.

8.- Επεδείκνυεν μέγalon σεβασμόν προς τις παραδόσεις του Γένους μας και κυρίως προς την Ελληνικήν Γλώσσαν, της οποίας υπήρξεν βαθύς γνώστης και άριστος χειριστής. Εγνώριζε άριστα την υμνωδίαν της Εκκλησίας και την εθεώρει ως ζωτικόν συμπλήρωμα της Θεολογίας και της Εκκλησιαστικής Παραδόσεως. Συγχρόνως, όμως, ησχολήθη με τον Μακρυγιάννην, ως φορέα της λαϊκής μας παραδόσεως, που είναι η ψυχή του κάθε Έλληнос.

Έλεγε: «Ο,τι είναι η Υμνωδία δια την εκκλησιαστικήν Παράδοσιν είναι το δημοτικό τραγούδι για την εθνική Παράδοση. Είναι οι δυό όψεις του αυτού νομίσματος». «Το Δημοτικό τραγούδι οδηγεί εις τους θρύλους και τους ηρωισμούς του κόσμου, ενώ η Υμνωδία οδηγεί εις την μίμησιν των Αγίων και εις τους λειμώνες του Παραδείσου». Πράγματι, μία θαυμασία παρακαταθήκη για τους Έλληνες. Έψαλλεν δε ωραιότατα με την βροντώδη αρρενωπήν φωνήν του και με παρότρυνε να τον ακολουθώ, πράγμα δύσκολο.

9.- Είχε υψηλότατον δείκτην νοημοσύνης και ήτο ευφυής και ευστροφότατος συζητητής, διαθέτων αρκετόν χιούμορ, δηλαδή λόγον γλυκύν, άλατι ηρτυμένον. Δεν είχε ποτέ κακόν λόγον για κανένα. Δεν άκουσα ποτέ και ίχνος, έστω, καταλαλιάς κατά οιουδήποτε. Και αν κάποιος τον επίκρανε, έλεγεν: «Αυτός, που μας πικραίνει είναι ο φορέας του πειρασμού. Να διακρίνωμεν τον πειρασμόν από τον φορέα του. Τον πειρασμόν τον πολεμούμε αλλά για τον φορέα προσευχόμεθα.» Και ήξερα πολύ καλά γιατί το έλεγε. Εθαυμάζαμε την αγίαν ψυχήν του. Με την διαρκή προσευχή του συνελάμβαναν οι πνευματικές του κεραίες όλα τα δεινά του Κόσμου. Και ήταν συνήθως παρών εις αυτά με άρθρα του, που σηματοδοτούσαν επακριβώς την Ορθόδοξη λύση τους.

Δεν παρέλιπεν δε να υπογραμμίζει: «Είναι αλήθεια ότι η Θεία Χάρις πνέει όπου βούλεται. Αλλά οι προσευχές των Αγιορειτών κινούν την Θείαν Χάριν και δι' αυτής αλλάσσουν την πορείαν του κόσμου». «Το μέγα και αήττητον όπλον του πιστού είναι η προσευχή».

10.- Έλεγε: «Ο Ορθόδοξος Μοναχός δεν είναι απλώς ψυχή κατώδυνος εν διαρκεί μνήμη θανάτου αδολεσχούσα κατά τον Ιωάννην της Κλίμακος. Όλη του η ζωή είναι εστραμμένη όχι απλά στην μνήμη θανάτου, αλλά στην απολογία επί του φοβερού

βήματος. Ριγώ και συντρίβομαι όταν σκέπτομαι την ώραν αυτήν. Τι θα είπω εις τον γλυκύτατον Ιησούν μου, που εσταυρώθη δι' εμέ και εγώ δεν εξετίμησα στο ελάχιστο την θυσίαν του; Πως του την ανταπέδωσα;»

11.- Εχαρακτήριζε ανυποχωρήτως τον Πάπαν ως αιρετικόν και μας ανέλυε εκτενώς και εμβριθώς τα σημεία, στα οποία οι Δυτικοί εξέκλιναν από τη Ορθοδοξίαν, την μίαν, μόνην και όλην αλήθειαν, προς την οποίαν οφείλουν εν συντριβή και μετανοία να επανέλθουν. Δεν επίστευεν εις την Ένωσιν των Εκκλησιών, διότι δεν έβλεπε μετάνοιαν του Πάπα. Περισσότερο επίστευε στην εκ των έσω, λόγω πλήθους κριμάτων και αμαρτιών, κατάρρευσιν του Παπισμού. Εθεώρει ανείπωτον ύβριν τον ισχυρισμόν του Πάπα, ότι είναι επί γης vicarius Christi: Δηλαδή αντιπρόσωπός του στη γη. «Ο Κύριος, έλεγεν, μένει διαρκώς μεθ' ημών μέχρι της συντελείας του αιώνος. Και με τις άκτιστες ενέργειές του κυβερνά τον κόσμον. Δεν έφυγε από κοντά μας ο Χριστός για ν' αφήση αντιπρόσωπόν του τον Πάπαν η τον οποιονδήποτε. Και ο Παράκλητος, το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, λειτουργεί διαρκώς μεθ' ημών και υπέρ ημών». Αυτή είναι η πίστις μας. Τα περί αντιπροσωπεύσεως από τον Πάπα συνιστούν την άκραν εκκοσμικευσιν και βλασφημίαν. Και θα επισύρουν κάποτε την λειτουργίαν του πνευματικού νόμου».

12.- Έλεγε: «Ο άνθρωπος πρέπει να σέβεται το περιβάλλον, που ητοίμασε υπέρ αυτού ο Θεός. Να σέβεται την κτίσιν, την οποίαν εδημιούργησε και τον έθεσεν βασιλέα αυτής. Ο άνθρωπος είναι η εικόνα του Θεού μέσα εις αυτήν την κτίσιν. Αντιστρατεύεται το θέλημα του Θεού και περιφρονεί την επί γης εικόνα του Θεού, όποιος δεν σέβεται την κτίσιν.» Πολύ προωθημένη ορθόδοξη θεώρησι της οικολογίας.»

13.- Πολλές φορές ανέλυε το προσφιλές του θέμα περί των οιομένων εξ έργων δικαιούσθαι και περί της λειτουργίας του πνευματικού νόμου. Το προοίμιον της σχετικής συζητήσεως ήτο: «Πάντα πώλησον, Μάρκον αγόρασον» αναφερόμενος εις τον Μάρκον τον Ασκητήν του 8ου αιώνος».

Ήταν κατηγορηματικός: «Μόνα τα έργα δεν σώζουν, όπως πιστεύουν οι ταλαίπωροι προτεστάντες. Η σωτηρία της ψυχής ακολουθεί ατέγκτως την ιδικήν της διαδρομήν: Κάθαρσις-φωτισμός-θέωσις. Η πίστις, που κανοναρχείται απ' αυτά, είναι σώζουσα και αγιάζουσα πίστις. Και από αυτά οι Προτεστάντες δεν αντιλαμβάνονται τίποτε. Έχουν μαύρα μεσάνυχτα.»

14.- Για την λειτουργίαν του πνευματικού νόμου έκαμνεν συχνότατα λόγον. Έλεγε: «Οι πειρασμοί μας συγκρατούν από τις εκτροπές. Οι προσωπικές μας πράξεις η οι λογισμοί μας έχουν άμεση η έμμεση ανταπόκριση από τον Θεό. Όχι, όμως, με τον ίδιο τρόπο η κατά τον ίδιο χρόνο. Αυτό γίνεται κατά δικαιοσύνη του Θεού που είναι Αγάπη και μας παιδαγωγεί ανάλογα. Δηλ. εν άλλοις πταίομεν και εν άλλοις παιδεύομεθα. Πρόκειται για τον Πνευματικό νόμο. Τόσα χρόνια τον παρακολουθώ

στο Άγιο Όρος και είναι άτεγκτος. Πρόσεξε και πίστεψε σ' αυτόν. Αν δεν τον πιστέψουμε, δεν θα απαλλαγούμε από τα δεινά, και είναι πολλά. Όλα τα θλιβερά, τα δύσκολα (συκοφαντίες, ζήλεις, ψέμματα κ.λπ.) μας έρχονται από τους ανθρώπους. Αμέσως να κάνης διαχωρισμό και να λες ο Θεός τα έστειλε κατά δίκαιον λόγον, από αγάπη, από παιδαγωγία και όχι ο φορέας αδελφός και ποτέ να μη θεωρήσ εχθρό αυτόν που σε στενοχώρησε. Αν κάνης αμέσως αυτόν τον διαχωρισμό, χωρίς πολύ κόπο, θα φθάσης στην ειρήνη της ψυχής, στην ταπείνωση, στην αυτομεμψία, στην αγάπη προς τους εχθρούς, που είναι το μεγαλύτερο επίπεδο αρετής. Μη βλέπης από ποιούς έρχονται οι πειρασμοί, αλλά γιατί έρχονται. Είμαστε καταφορτωμένοι από αμαρτίες. Με την υπομονή των πειρασμών θα εξοφλήσουμε τα χρέη μας. Η σοφία των Χριστιανών είναι να τους αντιμετωπίζουν με ευχαριστία. Αρχίζουν οι πειρασμοί και οδηγούμεθα στον Θεό και είναι ανάλογοι με την ανθεκτικότητα του πειραζομένου». Επανελάμβανε τακτικά: «Να μην ξεχνάμε την θείαν μας καταγωγή».

15.- Έλεγε: «Δεν έχουμε πνευματική αίσθηση. Πιστεύουμε και αγαπάμε τον Χριστό όσο μας επιτρέπουν τα πάθη που υποδουλώνουν την ψυχή μας. Πρέπει να ζήσουμε μέσα στην αγάπη και την αλληλοπεριχώρηση. Εγώ ειμί το κλήμα υμείς τα κλήματα. Να γίνουμε, παιδί μου, δεκτικά σκεύη της υπερφυσικής θείας ενώσεως». Και πάλι μετά δακρύων μονολογούσε.

«Γλυκύτατέ μου Χριστέ, φώτισέ μας το σκότος μας, ω Χριστέ, γλυκύτατε, ω Χριστέ μου... ασύλληπτη Αγάπη... ω Χριστέ μου τι να σου ανταποδώσουμε για τις άπειρες ευεργεσίες Σου! Γλυκύτατε Κύριε, που μας έκανες αδελφούς και συγκληρονόμους, μας έκανες μετόχους της θείας ενεργείας Σου, μας έκανες κατά χάριν Θεούς. Άνοιξε, Χριστέ μου, τα μάτια της ψυχής μας για να δούμε το Φως Σου, την δόξα Σου να κλάψουμε από ευχαριστία.» Και γλυκείς έβλεπε όλους τους ανθρώπους.

16.- Στην τελευταία μου επίσκεψη στο Όρος μείναμε οι δυό μας για τέσσερες περίπου ώρες. Ανέφερε πάμπολλα παραδείγματα λειτουργίας του πνευματικού νόμου.

Κλασικό παράδειγμα, και άκρως επίκαιρο, ανέφερε τους πρωτεργάτες της Συνόδου Φλωρεντίας - Φερράρας του 1438-1439. «Ο Θεός δεν τους ετιμώρησε. Γιατί δεν τιμωρεί. Αλλά λειτούργησε ο πνευματικός νόμος προς παραδειγματισμόν και διδαχήν των επιγενομένων: Ο πατριάρχης Ιωσήφ πέθανε και ετάφη εκεί, πλάι στην Εκκλησία της Σάντα Κρότσε, στην Φλωρεντία και έμεινε ξεχασμένος μέχρι τώρα. Ο Αυτοκράτωρ Ιωάννης Η ο Παλαιολόγος επέστρεψε και επληροφορήθη τον επελθόντα κατά τον χρόνον της υπογραφής θάνατον της συζύγου του. Η Ιστορία τους έχει ξεχάσει. Ενώ τον Εφέσου Μάρκον τον Ευγενικόν η Εκκλησία ανεκήρυξε Άγιον και τιμά εξόχως δια την εμμονήν εις την πίστην των Πατέρων.

Ας τα έχουν υπόψη τους όποιοι ενυπνιάζονται νέα Φλωρεντία-Φερράρα».

17.- Εθεωρούσε αφύσικον πράγμα κάθε είδους πορεία των Ορθοδόξων προς την Ρώμη. Η πορεία πρέπει να είναι μία: Πορεία επιστροφής της Ρώμης προς την

Ανατολήν, αποτίναξις των αιρετικών δοξασιών και επάνοδος στην προ του σχίσματος κατάστασιν. Κάθε άλλη εξέλιξις είναι νόθος. Και θα λειτουργήση πάλι ο πνευματικός νόμος για τους τοιαύτα βυσοδομούντας κατά της Ορθοδοξίας. Αυτή ήταν η υποθήκη του για το μέγιστο αυτό θέμα, το οποίο σήμερα παίρνει απρόβλεπτες διαστάσεις και εγκυμονεί μεγίστους κινδύνους και για την Πίστιν και για το Γένος μας. Και οι έχοντες ώτα ακούειν, ακουέτωσαν.

18.- Εξεδήλωνε σε κάθε στιγμή ένα πρωτοφανές πνεύμα ταπεινώσεως και αυτομεμψίας.

α) Το 2003 τον είχα επισκεφθεί τρεις φορές στο Όρος. Κάθε φορά προσπαθούσα να τον πείσω να κατέβη στην Αθήνα, όπου πολλοί τον αναζητούσαν. Εδικοιολογείτο ότι έχει γεράσει. Όταν του είπα: «Παππού, μπορώ να στείλω ένα ελικόπτερο να σε πάρη και να σε φέρη πίσω». Στεναχωρήθηκε και μου λέει: «Νιόνιο μου, φαντάζεσαι τις λαιδορίες και τον χορόν των Δαιμόνων έξω από το ελικόπτερο; Θα γελούν εις βάρος μου. Ο Θεόκλητος πάει να σώση τον κόσμο! Μη γινόμεθα η χλεύη των δαιμόνων. Τα "ταγκαλάκια" του αδελφού μου Παΐσιου θα τρελλαθούν στο χορό και στο πανηγύρι».

β) Με τον Άγιο Γέροντα Παΐσιο ετήρει ιδιαίτερη αγιοπνευματική επικοινωνία. Κάποτε ο Γέρων Παΐσιος τον συνήνητησε στην Δάφνη. Τον πλησίασε και του λέγει εις επήκοον και άλλων Μοναχών: «Αδελφέ Θεόκλητε, φως άυλον υπερίπταται της κεφαλής σου». Ο Γέρων Θεόκλητος εσιώπησε και απεμακρύνθη δακρύων.

γ) Στο τελευταίο γράμμα του, λίγο πριν αρρωστήση και βρεθή στο Νοσοκομείο στην Θεσσαλονίκη, στην επίμονη πρόσκλησή μας να κατέβη στην Αθήνα έλεγε: «Για να κατεβώ στην Αθήνα το αποκλείουν τα πόδια, αλλά μάλλον θ' ανέβω, αλλά που; Κατασκεύασα, άραγε, με όλα τα 65 χρόνια μου εν ερήμοις ένδυμα γάμου για τον νυμφώνα εκείνου, του μόνου ανταξίου της ευγενείας και λογικής φύσεως του αθανάτου ανθρώπου, που παρά ταύτα φευ, εμείς δεν τον ηγαπήσαμε, όσον Εκείνος; Κλείνω με το προσφώνημα το γλυκύτατον και γλυκόθυμον: Χριστός Ανέστη». Αυτό να σκέφτεστε.

δ) Δύο μέρες πριν κοιμηθή έλαβε η γυναίκα μου, η αγαπημένη του ανεψιά, ένα τρυφερό, αποχαιρετιστήριο, θα έλεγε κανείς, τηλεφώνημά του, που της είπε κατ' επανάληψη: «Τον Χριστό, παιδί μου, τον Χριστό, την ευχούλα, ποτέ μην ξεχάσεις τον Χριστό και την ευχούλα».

Ας έχουμε τις ευχές και την ευλογίαν του.-

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση" Απρίλιος 2007)